

Wprowadzenie

Przedkładany do zaaprobowania plan działania na lata 2024 -2026 jest w dużej mierze kontynuacją działań, jakie zostały podjęte w latach 2020 – 2023, a które nie zostały zrealizowane z przyczyn nie leżących po stronie Miejskiej Biblioteki Publicznej.

Wpłynęła na to sytuacja epidemiologiczna w kraju oraz problemy finansowe samorządów, które w dalszej konsekwencji dotknęły takie instytucje jak Miejska Biblioteka Publiczna, której budżet prawie w całości pokrywany jest przez organizatora.

Sformułowane wcześniej cele i zadania nic nie utraciły ze swojej wartości. Nadal są ważne dla realizacji celu, jakim jest zwiększenia efektywności naszych działań. Istotne jest bowiem, aby Miejska Biblioteka Publiczna w Szczecinie postrzegana była jako instytucja nowoczesna, dotrzymująca kroku licznym wyzwaniom organizacyjnym, technologicznym i nie tracąca przy tym z pola widzenia czytelnika, dla którego najcenniejszą rzeczą w bibliotece jest księgozbiór spełniający jego oczekiwania.

Naszym celem głównym na lata 2024-2026 jest zapewnienie szerokiego dostępu do zbiorów bibliotecznych. Zadania związane z restrukturyzacją sieci bibliotecznej i zwiększeniem nakładów na zakup książek stanowią kluczowe ogniwa w tym programie.

Nie zapominamy też o wprowadzaniu nowych rozwiązań o charakterze merytorycznym i organizacyjnym. Przed nami stoją wyzwania zarówno technologiczne, jak i kulturowe, które wpływają na sprawność i jakość dostarczanych usług bibliotecznych. Zmieniają się formy uczestnictwa i sposoby korzystania z naszej oferty, dlatego usługi, jakie mamy zamiar oferować mieszkańcom, muszą uwzględniać te zmiany i mamy nadzieję, że przyczynią się do pozyskania nowych czytelników.

Racjonalizacja sieci bibliotecznej.

Dostosowanie sieci bibliotecznej do potrzeb mieszkańców, choć wydaje się to zupełnie oczywiste, nie jest zadaniem prostym.

Opracowany na początku 2019 roku plan restrukturyzacji sieci bibliotecznej zakładał, że „sieć powinny tworzyć biblioteki, w których jesteśmy w stanie zgromadzić duży księgozbiór i zachować jednocześnie dużą otwartą przestrzeń dla prowadzenia działań o szerszym zasięgu niż tylko wypożyczanie i udostępnianie zbiorów. Nadto powinny być zlokalizowane w miejscach dobrze skomunikowanych i łatwo dostępne dla osób o specjalnych potrzebach”.

Od tego czasu udało się uczynić nawet pewien postęp. Na początku roku 2021 rozpoczęła swoją działalność Filia nr7 przy pl. Matki Teresy z Kalkuty. Jest to w tej chwili filia o największej powierzchni, bo prawie 1000 m². Budowa jeszcze większej filii o powierzchni prawie 2000 m² rozpoczęła się na osiedlu Majowym. Niestety termin ukończenia tej inwestycji nie został dotrzymany i wszystkie działania związane z przygotowaniem do jej otwarcia i rozpoczęcia w niej działalności znacznie przesunęły się w czasie i będą musiały być realizowane nie wcześniej niż pod koniec 2025 roku. O ile nie pojawią się żadne nowe przeszkody.

Otwarcie filii przy pl. Matki Teresy z Kalkuty zbiegło się w czasie wnioskiem o wygaszenie działalności czterech małych filii (f.17, f.24, f.41 i f.42). Decyzja o ich wygaszeniu wynikała z wewnętrznych badań nad efektywnością poszczególnych filii tworzących sieć biblioteczną Miejskiej Biblioteki Publicznej, a zbieżność tych działań z otwarciem nowej filii przy pl. Matki

Teresy z Kalkuty była przypadkowa. Trzeba jednak uczciwie przyznać, że właśnie na takich zmianach, czyli likwidacji małych filii i tworzeniu w to miejsce dużych placówek o dalekim zasięgu oddziaływania, chodzi nam najbardziej.

Wiele wskazuje na to, że w roku 2025 do podobnych procesów dojdzie z chwilą ukończenia budowy biblioteki na osiedlu Majowym. Filie o małych powierzchniach lub w bardzo złym stanie technicznym zostaną zamknięte, a proces restrukturyzacji sieci bibliotecznej w tej części miasta – prawobrzeżnej części Szczecina, będzie można uważać w dużej mierze za zrealizowany.

Na tym, jak dotychczas, kończą się nasze sukcesy. W procesie restrukturyzacji sieci bibliotecznej osiągnęliśmy tylko połowiczny rezultat polegający na likwidacji czterech małych filii, z których korzystała niewielka liczba czytelników. Nie udało się natomiast przenieść do większych lokali filii, które ciesząc się wielką popularnością, nie mogą zaoferować swoim czytelnikom szerszego zakresu usług ze względu na ograniczoną powierzchnię, jaką dysponują. Najgorzej sytuacja przedstawia się w lewobrzeżnej części miasta. Tutaj nadal dominują filie o bardzo małej powierzchni, mieszczące się w lokalach niedostosowanych do potrzeb Bibliotek i co jest regułą – z jednoosobową obsadą. Dotyczy to 16 filii z 25, jakie funkcjonują w tej części miasta. Tego rodzaju filie nie są efektywne i w dodatku, umiejscowienie niektórych z nich nie pokrywa się z obszarami miasta, które są najintensywniej zasiedlane.

Niestety, w krótkim, trzyletnim okresie nie udało się przeprowadzić całego programu naprawczego, który to program został przedstawiony na początku 2019 roku i tylko w niewielkiej części został zrealizowany. Zasadnicza część planu, pozyskanie na potrzeby biblioteczne lokali o dużych powierzchniach, ze względu na ograniczoność finansów publicznych i brak takich obiektów w zasobach komunalnych, nie została do tej pory zrealizowana.

Budząc największe obawy jest sytuacja Filii nr 28 przy pl. Lotników 7, która jest najważniejszą, najlepiej rozpoznawaną i najczęściej odwiedzaną filią w naszej sieci, a której grozi usunięcie ze względu na planowaną w tym rejonie miasta przebudowę. Nowa lokalizacja filii w żadnej mierze nie może być przypadkowa i w dodatku nie może wykraczać poza ścisłe centrum miasta. Na przykładzie tej filii widać, jak bardzo trudnym do rozwiązania problemem jest pozyskanie odpowiednich lokali na potrzeby biblioteki. Dyskusja na temat przyszłych losów filii trwa już ponad 12 lat, bez widocznych rezultatów, co nie sprzyja rozwojowi filii, gdyż wytworzony wokół niej stan tymczasowości uniemożliwia podejmowanie jakichkolwiek długofalowych decyzji.

Biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia wydaje się, że rezerwacja miejsca pod przyszłe biblioteki jest lepszą drogą niż poszukiwanie obiektów, które można ewentualnie dostosować na potrzeby Biblioteki. Lokali, które spełniałyby potrzeby Biblioteki po prostu nie ma na rynku nieruchomości. Rozwój mieszkalnictwa i dominująca rola developerów, którzy przejmują grunty pod zabudowę i jedynie niewielkie lokale przeznaczają na usługi powoduje, że nawet przy największych chęciach nie można realizować zadania utworzenia nowoczesnej biblioteki w rejonach, które podlegają intensywnej zabudowie. Rozziew między aktualną siecią biblioteczną a potrzebami mieszkańców pogłębia się. W konsekwencji utrzymujemy lokale biblioteczne w miejscach, które mocno się wyludniły a nie mamy żadnych tam, dokąd przenieśli się mieszkańcy. Miejska Biblioteka Publiczna ze względu na swój sieciowy charakter musi w swoich planach uwzględniać zmiany, jakie zachodzą w przestrzeni miasta. Choć zdajemy sobie sprawę, że są to zadania kosztowne, to jednak nie możemy dopuścić do sytuacji, w której duże obszary miasta, gęsto zaludnione, pozbawione będą możliwości korzystania z biblioteki, czy

choćby wypożyczania książek. Alternatywnym rozwiązaniem trudnej sytuacji, w jakiej znalazły się nowo powstające osiedla mieszkaniowe, może być instalowanie w takich miejscach książkomatów. Ułatwiłoby to dostęp mieszkańcom tych osiedli do książek bez konieczności przemieszczania się do innych rejonów miasta. Tego rodzaju inwestycje są zdecydowanie mniej kosztowne niż utrzymywanie choćby najmniejszych filii bibliotecznych. Umieszczenie ich w miejscach najczęściej odwiedzanych i ich nieograniczona dostępność przez 24 godziny na dobę są dodatkowymi atutami przemawiającymi za takim rozwiązaniem, dlatego wpisujemy to zadanie, jako ważny element planu na najbliższe trzy lata.

Różne formy – jeden cel. Popularyzacja czytelnictwa

Biblioteka jako wypożyczalnia książek

Zaspakajanie i rozwijanie potrzeb czytelniczych społeczeństwa jest najważniejszym statutowym celem działalności Biblioteki, a niezależnie od widocznych przemian w technologii kultury pożyczanie książek pozostaje najchętniej wykorzystywaną ofertą Miejskiej Biblioteki Publicznej (663 966 wypożyczeń w 2022 r.). Nie wydaje się też, aby miało to ulec zmianie w najbliższych kilku latach. Mimo błyskawicznego rozwoju coraz wymyślniejszych produktów rozrywkowych i kulturalnych kilkudziesięcioletnia rzesza czytelników wciąż aktywnie korzysta z naszych placówek, szukając głównie książek, choć oczywiście nie tylko. Zapowiadany od lat zmierzch książki nadal nie nastąpił i nic go nie zapowiada.

Dlatego też starania o udostępnienie czytelnikom możliwie największych zbiorów jak najlepszej jakości powinno być priorytetem Miejskiej Biblioteki Publicznej.

Na przeszkodzie do właściwego wywiązywania się z tego obowiązku stoją oczywiście finanse. Zarówno pośrednio – poprzez brak choćby przyzwoitej bazy lokalowej dla filii, co jest osobno omówione – jak i bezpośrednio, przez ograniczenia w wydatkowaniu środków na zakup książek.

Dzieje się tak dlatego, ponieważ na najważniejszy punkt naszej działalności nie możemy przeznaczyć kwot dostosowanych do rozpoznanych potrzeb, ale jedynie tyle, ile pozostają po odliczeniu wydatków koniecznych (utrzymanie lokali, media, wynagrodzenia itp.). Skutkiem tego w ostatniej dekadzie tylko dwa razy udało się osiągnąć zakup na minimalnym zadawalającym poziomie 20 000 wol. Przeciętnie zaś był o wiele tysięcy niższy (np. w 2022 – niecałe 15 000 wol., na 2023 r. i to po wszystkich zmianach w trakcie roku planuje się ok. 12 200 wol.)

Silna korelacja między liczbą regularnie kupowanych nowych książek a liczbą aktywnych czytelników i wypożyczeń jest oczywista i potwierdzają ją wszystkie statystyki. Im mniej nowych książek, tym mniej czytelników, a tym więcej zgłaszanego niezadowolenia. Czytelnicy chcą od nas przede wszystkim nowości i musimy je im dostarczyć. Jedynym skutecznym sposobem na poprawę sytuacji jest zwiększenie finansowania zakupu nowości książkowych. I o to powinniśmy szczególnie zabiegać w najbliższych latach.

Zabiegając o dopływ nowości do Biblioteki nie możemy pominąć kwestii związanych z selekcją księgozbioru. Selekcja pozycji już niewykorzystywanych przynosi dwie korzyści: zwalnia miejsce potrzebne na nowości oraz stanowi źródło niewielkiego przychodu, gdyż Miejska Biblioteka Publiczna od 2019 r. prowadzi sklep internetowy, w którym udaje się sprzedać część zbędnych już książek. Podobnie organizujemy kiermasze w filiach, cieszące się sporą popularnością. Sprzedajemy jednak pozycje już niechodliwe, których w dodatku na rynku

książek używanych jest dużo. W, 2022 r. osiągnęliśmy przychód nieco ponad 22 000 zł, w roku 2023 będzie to kwota przekraczająca 53 000 zł. Mamy więc zdecydowanie więcej niż mielibyśmy z makulatury, zyskaliśmy też grono zadowolonych klientów, ale w żadnej mierze nie można traktować tej działalności jako realnego, istotnego źródła finansowania MBP.

Zwrócić należy w tym miejscu uwagę na fakt, że usprawnienie działalności sklepu internetowego, jak i obrót wycofywanymi z Biblioteki książkami stało się możliwe dopiero z chwilą pozyskania w połowie 2022 r. odpowiedniego pomieszczenia na Magazyn Druków Zbędnych. Niestety pomieszczenia te nie należą do Biblioteki a są jedynie przez Miejską Bibliotekę Publiczną wynajmowane.

Szeroko zakrojony i intensywnie wdrażany plan uatrakcyjnienia zbiorów filii przez usuwanie pozycji niewykorzystywanych doprowadził do zmniejszenia się zbiorów z 630 658 wol. na początku 2018 r do 566 224 wol. na koniec roku 2022 – bez szkody dla czytelników. Te działania będą kontynuowane.

Aktualna i rzetelna wiedza o wykorzystaniu zbiorów pomaga też zarządzać ruchem zbiorów w ramach sieci MBP. Jedną z wad małych filii jest bardzo ograniczony księgozbiór – wskutek braku miejsca i niewielkiej liczby nowości – wskutek braku miejsca i ograniczeń finansowych. Potencjalnie – w grupie najmniejszych filii – możemy wprowadzić księgozbiory rotacyjne, czyli np. po roku od zakupu przenosić pozycje z jednej filii, gdzie czytelnicy się z nimi zapoznali, do drugiej, która ich nie posiadała. Wszelako takie rozwiązanie jest bardzo pracochłonne, angażuje wielu pracowników, na których brak również narzekamy. Oznacza również zwiększenie nakładów na transport, dlatego zastosowaliśmy je tylko w ProMediach: placówce ważnej dla nas ze względu na lokalizację i aktywną działalność promocyjną, ale o szczątkowej powierzchni przeznaczonej na książki.

To zresztą kolejny argument za zmianą lokali filii na większe – są po prostu zdecydowanie bardziej efektywne. Relacja koszt / efekt jest dla nich znacznie lepsza, a i pułap potencjalnych efektów wyższy.

Żeby zaspokoić bardzo zróżnicowane potrzeby czytelnicze mieszkańców Szczecina mimo braku lokali bibliotecznych stosownej wielkości, MBP wydzieliła ze swoich zasobów pozycje cieszące się mniejszym zainteresowaniem. Większość egzemplarzy tych tytułów zostało wycofanych i sprzedanych, lecz jeden egzemplarz z każdej pozycji trafił do Magazynu Rezerw Zbiorów Bibliotecznych, mieszczącego się w podziemiach Filii nr 7 przy pl. Matki Teresy z Kalkuty. W tym szczególnym księgozbiórze, oddanym do dyspozycji czytelników na początku 2023 r., dzięki systemowi regałów przesuwanych będziemy w stanie zgromadzić niebagatelną liczbę ok. 50 000 tytułów. W ten sposób nie odbieramy nikomu dostępu do maksymalnie bogatego księgozbioru, a jednak zwalniamy miejsce w pozostałych filiach.

Jak widać, nie ustajemy w wysiłkach, żeby w bardzo wąskich ramach finansowych i lokalowych możliwości optymalizować naszą ofertę w służbie czytelników.

Zbiory nieksiążkowe

Chociaż książki stanowią obecnie i w najbliższej przyszłości stanowią będą podstawową ofertę Biblioteki, staramy się nie zaniedbywać innych typów wypożyczanych zbiorów, a mamy ich niemało.

Audiobooki na płytach CD, których duży wybór oferujemy w trzech filiach, a mniejsze w kolejnych dziewięciu, wciąż są wypożyczane, lecz widać spadek zainteresowania nimi. Wpływ

na to ma zmniejszenie się dostępności odtwarzaczy płyt na rynku sprzętu domowego użytku przy równoczesnym zwiększeniu oferty audiobooków w Internecie. Nadal największe zbiory, o uniwersalnym charakterze (Filie nr 4, 48 i 54 ProMedia), notują 2 000 – 4 500 wypożyczeń rocznie, więc będziemy je rozwijać, umiarkowanie zasilając nowościami. Kilka mniejszych zbiorów, skierowanych do dzieci, może liczyć na ewentualne niewielkie zakupy w miarę możliwości finansowych.

Filmy na płytach DVD. MBP posiada niemały zbiór filmów (ponad 6 000 jednostek inw.) zgromadzony głównie w Filii nr 54 ProMedia oraz - nieco mniejszy, później zainicjowany – w Filii nr 48. Jeszcze trzy – cztery lata temu, wobec ekspansji platform typu Netflix, HBO i in. mogło się wydawać, że lada moment filmy na płytach staną się przeżytkiem jak kasety VHS. Jednak po tym czasie widać, że bynajmniej. Wypożyczenia filmów w samych ProMediach (ponad 12 000 w 2022 r.) pokazują, że wielu naszych klientów nadal sobie ceni to uzupełnienie zmiennej i niekompletnej oferty drogich platform filmowych. W tej sytuacji należy dołożyć starań, aby ów zbiór rozwijać. Jest to jednak nie lada wyzwanie, gdyż bardzo mało nowych tytułów ukazuje się obecnie na płytach w wersji z językiem polskim, zaś starsze edycje bywają dostępne, lecz za bardzo wysokie ceny – od 200 zł za film. Ponadto, niestety wydatki na zakup filmów nie mogą być zaliczone do wkładu własnego MBP w Narodowym Programie Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021 – 2025, który to program stanowi stałe i drugie co do znaczenia źródło funduszy na zakup nowości – po dotacji od organizatora. Zmniejszenie i tak niewystarczającego wkładu własnego powoduje automatycznie zmniejszenie tej dotacji z MKiDN. Otwarcie Mediateki na Osiedlu Majowym, która w swoim programie ma bogatą ofertę audiowizualną, przy braku wsparcia finansowego może jedynie pogłębić rozdziew między potrzebami a możliwościami.

Gry. Gry planszowe i karciane są najnowszym typem materiałów bibliotecznych w MBP. Na razie udało się stworzyć liczący obecnie 180 tytułów zbiór w niedawno otwartej Filii nr 7, jako jeden z wyróżników tej placówki. Powstał on w reakcji na bardzo dużą i rosnącą popularność tego typu rozrywek. Częstokroć mają one rzesze oddanych miłośników, ogniskują też trwałe zaangażowanie dużych grup użytkowników w różnych przedziałach wiekowych. Wypożyczenia tak skromnego zbioru utrzymują się na poziomie 2 000 rocznie, więc zapotrzebowanie na taką ofertę nie ulega wątpliwości.

Planujemy analogiczny zbiór udostępnić w powstającej Mediatece na Osiedlu Majowym (plan minimum), a znakomicie byłoby utworzyć podobne kolekcje w kilku kolejnych największych naszych filiach, przynajmniej dwóch – trzech. Na przeszkodzie stoją ograniczenia finansowe. Zestaw choćby takich 180 gier, swego rodzaju pakiet startowy, to koszt ponad 10 000 zł. Później zaś należy regularnie wzbogacać zbiory w nowości, a gry – tak samo jak filmy – nie wliczają się do wkładu własnego MBP w Narodowym Programie Rozwoju Czytelnictwa 2.0 MKiDN.

E-booki (i inna e - oferta)

W powszechnym odczuciu e-booki zawojowały rynek książek i do nich należy przyszłość. Z pewnością ta forma korzystania z produkcji wydawniczej do tej pory drukowanej na papierze stała się bardzo popularna i zyskuje kolejnych zwolenników. Dla bibliotek e- booki mają dodatkowe zalety, gdyż pozwalają poszerzyć ofertę tytułową – nieraz ją wręcz zwielokrotnić (choć tylko na krótki czas) bez zajmowania cennego miejsca na półkach. Z tego powodu już od 2014 r. MBP udostępnia swoim czytelnikom wiele różnych platform z e-bookami . Kilka z nich

(NASBI/OSBI, EBSCO Public Library Collection) nie zainteresowało odbiorców, więc aktualnie oferujemy dostęp do IBUK Libra (6 207 pozycji naukowych i popularnonaukowych), Legimi (szeroki przekrój większej części bieżącej produkcji wydawniczej w formie e-booków, synchrobooków i pewnej liczby audiobooków) i Empik Go (również szeroki przekrój większej części produkcji wydawniczej ostatnich lat w formie e-booków, dużej liczby audiobooków oraz podcasty i słuchowiska). Kody dostępu umożliwiające korzystanie przez miesiąc z Legimi lub Empik Go są rozchwytywane i kończą się po kilku dniach od rozpoczęcia ich wydawania klientom.

Z powodu wielkiej popularności będziemy starali się utrzymać lub – chętniej – poszerzyć ofertę e-booków. Oczywiście, problemem jest brak dostatecznych środków na zwiększenie liczby kupowanych kodów i rosnące koszty tych usług. Już w 2023 r. z powodu drastycznej podwyżki cen i zmiany modelu sprzedaży (wprowadzenie – i to niskich – limitów na liczbę książek do przeczytania miesięcznie) musieliśmy zrezygnować z zakupu kodów Empik Go na 2024 r.

Uzupełnieniem oferty platform komercyjnych jest Academica – międzybiblioteczna wypożyczalnia zdigitalizowanych książek i czasopism naukowych prowadzona przez Bibliotekę Narodową. Na wskazanych stanowiskach komputerowych w wybranych filiach można otrzymać dostęp do niespełna czterech milionów publikacji. Niestety, nie cieszy się ona popularnością, prawdopodobnie z tego powodu, że można z niej korzystać jedynie na miejscu w filii.

Propozycje programowe adresowane do poszczególnych grup wiekowych

Promocja czytelnictwa, rozbudzanie i zaspakajanie potrzeb czytelniczych jest z natury rzeczą naszym najważniejszym zadaniem. Szeroki zakres naszych usług, o których mowa była wcześniej, pozwala nam na docieranie do bardzo zróżnicowanego kręgu odbiorców. Aby robić to w sposób najlepszy z możliwych, śledzimy aktualne trendy i dbamy o poziom świadczonych usług.

W kolejnych latach będziemy kontynuować te inicjatywy, które zostały dobrze przyjęte przez naszych czytelników oraz zainicjujemy nowe działania. Jesteśmy w stałym kontakcie z czytelnikami – badamy ich potrzeby, pytamy i słuchamy. Korzystamy z ankiet tradycyjnych i internetowych, z mediów społecznościowych, wykorzystujemy bibliotekarzy do bezpośrednich rozmów z czytelnikami. Dzięki temu możemy przygotować ofertę kulturalną jak najlepiej odpowiadającą ich potrzebom.

Po pandemii położyliśmy nacisk na budowanie i odbudowywanie bezpośrednich relacji z użytkownikami. Dyskusja o książkach na spotkaniach DKK, spotkaniach autorskich czy warsztatach ma kluczowe znaczenie dla rozwoju relacji międzyludzkich i wzmacnia funkcje biblioteki, jako ośrodka animującego kulturę.

Działania realizujemy w partnerstwie z lokalnymi organizacjami pozarządowymi i instytucjami (Generator Myśli Humanistycznej, Fundacja Pełnia Wyrazu, Centrum Inicjatyw Rodzinnych, Teatr Lalek Pleciuga, placówki oświatowe, Polski Związek Niewidomych, Szczeciński Humanistyczny Uniwersytet Seniora, Polski Związek Głuchych, Uniwersytet Szczeciński, Fundacja Ścieżkami Pomorza, Instytut Archeologii PAN, Stowarzyszenie POP – Art, Szczeciński Klub Azji)

Dzieci. Kontynuujemy i rozwijamy współpracę z placówkami oświatowymi (przedszkola i szkoły), uwzględniamy w naszych działaniach również placówki specjalne, do których

uczęszczają dzieci z niepełnosprawnościami. W większości filii organizowane są lekcje wprowadzające do korzystania z biblioteki, dotyczące zasad wypożyczania, regulaminu, wyszukiwania informacji. Realizowane są spotkania tematyczne odpowiadające na potrzeby określonej grupy. Tematy spotkań związane są z wybraną książką, historią miasta i regionu lub innym zagadnieniem ważnym dla młodego czytelnika.

Literacki Kącik Malucha – są to spotkania dla dzieci w wieku przedszkolnym. Udział w nich biorą także rodzice. Spotkania odbywają się raz w miesiącu w filii nr 2 przy ul. Sikorskiego. Polegają na głośnym czytaniu książek. Towarzyszą temu zajęcia plastyczne, rozmowy o bohaterach książkowych. Podobną formę mają zajęcia prowadzone w filii nr 48. Tu również, pod szyldem Książkoluby prowadzone są warsztaty dla dzieci wczesnoszkolnych. Uczestnicy zajęć poznają literaturę, wykonują prace plastyczne, dyskutują o przeczytanych książkach.

Przewidujemy też zajęcia z edukacji medialnej dla dzieci. Będą one prowadzone przez wybrane filie w formie autorskich zajęć warsztatowych. W ProMediach będą odbywały się spotkania Klubu Cyfrowej Zabawy dla dzieci w wieku 10 – 12 lat. Jest to dla nich okazja do nauki nowych umiejętności i rozwijania kreatywności, poznawania podstaw programowania, tworzenia animacji, edycji zdjęć, tworzenia gier, komiksów czy muzyki. Dzieci będą mogły rozwijać swoją kreatywność i wyobraźnię. Podczas spotkań wykorzystywane będą różne aplikacje i gry edukacyjne, które pozwolą dzieciom na naukę w przyjemny i atrakcyjny sposób. Edukacja medialna prowadzona będzie też poprzez włączenie się w akcje ogólnopolskie i europejskie: Dzień Bezpiecznego Internetu, Tydzień z Internetem, Tydzień Kodowania, Godzina Kodowania. W zajęciach będziemy wykorzystywali tablety, maty do kodowania, roboty i zestawy interaktywne, by przygotować dzieci do budowania bezpiecznego i przyjaznego środowiska online, podkreślać potencjał Internetu, który może być wykorzystywany zarówno w edukacji, kontaktach z rówieśnikami, jak również jako forma twórczej rozrywki.

W czasie ferii i wakacji przygotowujemy specjalną ofertę zajęć dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. Tematem przewodnim jest książka, która staje się punktem wyjścia do aktywnych działań realizowanych w formie warsztatów literackich, plastycznych, interaktywnych form pracy, które pozwalają dzieciom twórczo i kreatywnie spędzać wolny czas, a jednocześnie rozwijają ich potrzeby czytelnicze.

Młodzież. Mamy kilka propozycji dla tej grupy wiekowej.

„Isekai - Klub Miłośników Mangi” to cykliczne spotkanie dla młodych odbiorców kultury, oparte na coraz większym zainteresowaniu wytworami popkultury japońskiej, czyli komiksami oraz serialami animowanymi. Cykl zapoczątkowaliśmy w grudniu 2022 r., realizujemy go w ProMediach raz w miesiącu. Projekt ma na celu pokazanie młodzieży, że biblioteki są otwarte na wszystkie rodzaje literatury, w tym na komiksy, a biblioteka może być miejscem, w którym osoby o podobnym hobby mogą się spotykać i w sposób ciekawy wspólnie spędzać czas.

„Generator Myśli Filozoficznej” – kontynuacja spotkań filozoficznych dla młodzieży z lat poprzednich. Spotkania odbywają się raz w miesiącu w ProMediach. Gospodarzem jest stowarzyszenie Generator Myśli Filozoficznej, którego przedstawiciele – nauczyciele filozofii i etyki uczący w szczecińskich liceach dyskutują z młodzieżą na zadany temat.

Szczecińskie Spotkania z Azją, realizowane są w ramach współpracy ze Szczecińskim Klubem Azji. Są to spotkania kulturalno – edukacyjne, tematycznie powiązane z kulturą Azji. Odbywają się w ProMediach. Na każdym kolejnym spotkaniu omawiany jest wybrany temat dotyczący historii, współczesności z bardzo różnych obszarów życia społecznego Dalekiego i Bliskiego Wschodu. Prelegentami są członkowie SKA lub zaproszeni goście.

W dalszym ciągu będziemy też wspierali działalność Młodzieżowych Dyskusyjnych Klubów Książki. Spotkania te adresowane są do młodzieży licealnej. W Filii nr 7 odbywają się spotkania klubu pod patronatem Instytutu Książki, a w Filii nr 2 spotkania poświęcone są literaturze fantasy.

Nawiązaliśmy też współpracę z Liceum Plastycznym w Szczecinie, w ramach której uczniowie mają możliwość prezentowania swoich prac w przestrzeni ProMediów. Młodzi artyści samodzielnie przygotowują ekspozycje, projektują plakaty. Dzięki współpracy z Biblioteką uczą się zasad organizacji wystaw, współpracy z podmiotami zewnętrznymi. Przez cały czas mają wsparcie nauczycieli i pracowników Działu Promocji MBP. Tę obustronnie korzystną współpracę zamierzamy oczywiście kontynuować.

Dorośli czytelnicy stanowią największą grupę odbiorców naszych usług. Wśród propozycji, jakie dla nich przygotowujemy na najbliższe trzy lata, na uwagę zasługują:

Dyskusyjne Kluby Książki. Spotkania klubowe, które mają już swoją tradycję, będą się odbywały w filiach bibliotecznych nr 4,6, 7, 12,13,14,36,38,48 i 54. Uczestnicy tych spotkań dyskutują o wybranej przez siebie książce. Rozmową zawsze kieruje moderator – bibliotekarz. Biblioteka zapewnia każdemu klubowiczowi egzemplarz książki wokół której toczyć się będzie dyskusja. Spotkania odbywają się raz w miesiącu przy kawie i herbacie. Projekt funkcjonuje pod patronatem Instytutu Książki.

Koło Gospodyń Miejskich. Jest to stosunkowo nowa inicjatywa. Spotkania odbywają się raz w miesiącu w Filii nr 2. Adresowane są do kobiet i mają charakter międzypokoleniowy. Uczestniczki biorą udział w warsztatach i rozmawiają o literaturze tematu. Wachlarz zainteresowań jest szeroki, dotyczy np. kosmetyki, dietetyki, podróży i kultury.

Spotkanie z planszówkami. Nowy cykl uruchomiony w Filii nr 7. Adresowany do wszystkich entuzjastów gier planszowych i karcianych. W ramach comiesięcznych spotkań będą również promowane gry dostępne do wypożyczenia w bibliotece.

„Coś z niczego” – warsztaty rękodzielnicze realizowane w ProMediach. Uczestnicy tworzą różne rzeczy, zarówno dekoracyjne, jak i praktyczne stosując recykling i upcykling – wszystko w duchu zero waste. Wspólne spotkania są też okazją do zacieśnienia więzi, rozmów o kulturze, obejrzanych filmach, spektaklach, przeczytanych książkach, które warto polecić innym. Warsztaty cieszą się zainteresowaniem i będą kontynuowane.

„ProMedia filmowo” – to propozycja adresowana do wszystkich miłośników dobrego kina. Podczas spotkań będzie można wspólnie obejrzeć wybrany film, a później o nim dyskutować. Zależy nam na aktywnych odbiorcach sztuki filmowej i na promocji kolekcji filmowej dostępnej w zbiorach Biblioteki.

„Pomerania incognito. Spotkania z pomorską przeszłością” – odbywają się raz w miesiącu w filii nr 7. W partnerstwie z Fundacją Ścieżkami Pomorza, Instytutem Historii Uniwersytetu Szczecińskiego i Instytutem Archeologii PAN realizujemy wykłady dotyczące historii, kultury czy gospodarki Pomorza. Projekt zainicjowany w roku 2021 zyskał stałych odbiorców i wierne grono dyskutantów. Tematy kolejnych wykładów są rozpisane do końca 2025 r.

„Kolory kultury” – cykl, w ramach którego odbywają się spotkania z podróżnikami, autorami, entuzjastami różnych zakątków świata. Towarzyszy temu ekspozycja książek tematycznie powiązanych z tematem spotkania, dostępnych do wypożyczenia.

Seniorzy. Propozycje cyklicznych spotkań kierowane do najstarszych użytkowników Biblioteki.

„Jedzenie ma znaczenie”. Spotkania pod tym tytułem organizowane są dla seniorów w Filii nr 7. Prowadzi je dietetyczka – Justyna Krasucka. Uczestnicy mają okazję zapoznać się z rzetelną

wiedzą dotyczącą wybranego zagadnienia żywieniowego a dodatkowo poznają literaturę dostępną w Bibliotece a powiązaną z tematem wykładu.

„Seniorzy w ProMediach”. Ten projekt jest kontynuacją comiesięcznych spotkań tematycznych, realizowanych w formie warsztatów lub wykładów na ważne dla seniorów tematy. Poruszane są tematy związane ze zdrowiem, aktywnością fizyczną, podróżowaniem, bezpieczeństwem w cyfrowym świecie i wiele innych zagadnień, które wynikają z bezpośrednich potrzeb seniorów. Na uwagę zasługuje też aktywność i chęć pomocy tej grupy czytelników. W ramach współpracy z Szczecińskim Humanistycznym Uniwersytetem Seniora, Biblioteka otrzymuje pomoc przy realizacji spotkań i wydarzeń organizowanych w Bibliotece, jak i w przestrzeni miasta. Nasza współpraca z wolontariuszami trwa już sześć lat i mamy nadzieję, że będzie kontynuowana. Realizujemy też projekty skierowane do jeszcze jednej ważnej grupy, której nie wyróżnia wiek, ale szczególne potrzeby. Dla nich będziemy kontynuować programy związane z dostępnością na różnych poziomach. Będziemy w dalszym ciągu w miarę możliwości realizować inkluzyjne wydarzenia kulturalne zapewniające tłumaczenie wybranych spotkań na język migowy, organizując warsztaty aktywizujące i przełamujące bariery. Dzięki współpracy z Polskim Związkiem Głuchych i Polskim Związkiem Niewidomych wiemy w jaki sposób realizować nasze działania, by odpowiadały na rzeczywiste potrzeby osób z niepełnosprawnościami.

Popularyzacja czytelnictwa

Wszystko czego podejmujemy się w pracy bibliotecznej podporządkowane jest idei popularyzacji czytelnictwa. Nasze działania adresujemy nie tylko do użytkowników biblioteki, ale staramy się dotrzeć także do tych osób, które na co dzień nie sięgają po książkę. Dlatego często wychodzimy poza mury biblioteki, aby zainteresować i przyciągnąć do biblioteki te osoby.

Dla nich będziemy kontynuować projekt „Czytanie na trawie” – cykl spotkań plenerowych, które będą organizowane w zielonych przestrzeniach Szczecina. Wybierzemy miejsca, w których mieszkańcy chętnie spędzają wolny czas z dziećmi (Jasne Błonia, Park Kasprowicza, Różanka), a także miejsca na terenie nowych osiedli, w pobliżu filii bibliotecznych, o istnieniu których nie wszyscy nowi lokatorzy wiedzą. Powstanie strefa książkowa z leżakami, kocami i siedziskami, na których wygodnie będzie można przejrzeć książki. Obok będzie działał literacki plac zabaw dla dzieci – twórcza, pobudzająca wyobraźnię przestrzeń, w której animatorzy przygotują np. gry literackie, drzewo bajek, teatrzyk Kamishibai. Będziemy rozmawiać i rozdawać ulotki z ofertą i informacją teleadresową o wszystkich filiach. Będziemy też aktywnie uczestniczyć w ogólnopolskich kampaniach na rzecz wspierania czytelnictwa.

Największą z nich jest kampania „Mała książka – wielki człowiek” organizowana przez Instytut Książki. Przypomina o korzyściach wynikających ze wspólnego, rodzinnego czytania już od pierwszych miesięcy życia dziecka. Podczas pierwszej wizyty w bibliotece dzieci w wieku przedszkolnym otrzymują wyprawkę czytelniczną oraz Kartę Małego Czytelnika. W akcji biorą też udział dzieci zapisane już do biblioteki. Podczas każdej kolejnej wizyty w bibliotece mały czytelnik otrzymuje naklejkę, a po zebraniu dziesięciu, dyplom.

Inna ogólnopolska akcja – Tydzień Czytani Dzieciom – organizowana jest przez Fundację ABCXXI Cała Polska Czyta Dzieciom. Co roku towarzyszy jej inne hasło przewodnie. Odbywa się w pierwszym tygodniu czerwca. Wiele spośród naszych filii bibliotecznych organizuje w tym czasie dla dzieci spotkania czytelniczne, przygotowuje zagadki, konkursy i wiele innych atrakcji.

Część wydarzeń ma charakter otwarty, część przeznaczona jest dla grup zorganizowanych ze szkół i przedszkoli.

Popularna wśród odbiorców jest akcja ogólnopolska „Tydzień Zakazanych Książek” realizowana na przełomie września i października. W wielu filiach bibliotekarze przygotowują ekspozycje książek dostępnych w zbiorach biblioteki, a na przestrzeni lat z różnych powodów zakazanych do czytania.

Akcje bookcrossingowe są sprawdzoną formą promocji czytelnictwa wśród osób, które nie są naszymi użytkownikami. Tak jak w latach wcześniejszych będziemy rozdawać książki wraz z zakładkami i ulotkami informującymi o bibliotece przechodniom spotkanym na szczecińskich ulicach. Będziemy również zachęcać do wymieniania się książkami. Akcje będziemy organizować z okazji Światowego Dnia Książki (kwiecień), Tygodnia Bibliotek (maj), Święta Wolnych Książek (czerwiec).

Istotnym działaniem promującym czytelnictwo są spotkania autorskie, które realizujemy w ramach cyklu tematycznego lub jako pojedyncze inicjatywy. Kryterium wyboru stanowi atrakcyjność lub ważność tematu, popularność autora – poczytność jego książek, uznanie przez krytyków i środowisko literackie (autorzy nominowani do nagród lub nagradzani). Realizujemy spotkania z autorami książek podróżniczych (cykl „Kolory kultury”), popularyzujemy twórczość lokalnych pisarzy (cykl „Literacki Szczecin”). Najczęściej spotkania organizowane są w ProMediach i w Filii nr 7. Obie placówki dysponują odpowiednią przestrzenią, nagłośnieniem i sprzętem multimedialnym. Spotkania są rejestrowane i zamieszczane na naszym kanale na YouTube, a podcasty dostępne do odsłuchania na Spotify. Dzięki temu osoby, które z różnych względów nie mogły uczestniczyć w spotkaniach mają do nich nieograniczony bezpłatny dostęp w dogodnym dla siebie czasie.

Najważniejszym naszym projektem promującym czytelnictwo jest festiwal literatury non-fiction OKOlce Literatury. Za nami już pięć edycji. Kolejne odsłony festiwalu odbywającego się jesienią mają temat przewodni, wokół którego układany jest program. Odbiorcom proponujemy spotkania autorskie, panele dyskusyjne, pokazy filmowe, spacer literackie, czy warsztaty. Do udziału zapraszamy uznanych twórców literatury faktu, starannie dobieramy prowadzących. Festiwal ma osobną stronę internetową na której prezentujemy program, gości i ich książki związane z tematem przewodnim edycji.

Promocja instytucji

Nie każde nasze działanie da się przełożyć na kontekst literacki. Wielkie witryny wystawiennicze, położenie w samym centrum miasta pozwalają nam zapraszać do ProMediów twórców z innych dziedzin. Są wśród nich profesjonalni artyści, ale też i utalentowani amatorzy. Kalendarz wystaw na rok 2024 mamy już zamknięty, a na rok 2025 zostało jedynie kilka wolnych miesięcy. Swoje prace w 2024 r. prezentować będą kolejno: w styczniu – Agata Pełechaty, wykładowczyni z Akademii Sztuki, w lutym – Stowarzyszenie Artystyczne Integracji Europejskiej, w marcu – wystawa fotograficzna Stowarzyszenia Rodziców i Przyjaciół Dzieci z Zespołem Downa ISKIERKI, w kwietniu – Zachodniopomorskie Stowarzyszenie Twórców Kultury, w maju, listopadzie i grudniu swoje prace będą prezentowali uczniowie Liceum Plastycznego. W czerwcu zaprezentowana będzie wystawa malarstwa Łukasza Kwietnia, w lipcu wystawa fotografii Przemysława Budziaka. W sierpniu będzie można zapoznać się

pracami Anny Domaradzkiej, we wrześniu Arnolda Wolińskiego, a w październiku grupy FOTOVIDEO.

W przestrzeni ProMediów funkcjonuje też galeria PLAKATeka, w której eksponowane są prace studentów Akademii Sztuki, tworzone pod kierunkiem prof. Lexa Drewińskiego.

Organizując wystawy w ProMediach dajemy wielu osobom szczególną szansę zaprezentowania się szerokiej publiczności, a jednocześnie jest to forma promocji naszej instytucji.

Starając się dotrzeć do jak najszerszego grona osób dostosowujemy przekaz i kanały informacyjne do preferencji, możliwości i umiejętności korzystania z nowych technologii naszych odbiorców. W ostatnim roku intensywnie monitorowaliśmy różne kanały informacyjne próbując ustalić, które z nich są źródłem informacji o wydarzeniach bibliotecznych. Z badań tych wynikało, że odbiorcy korzystają z różnych form, dominują media społecznościowe, strona internetowa, a dopiero w dalszej kolejności informacje od znajomych.

Tak więc najważniejszym źródłem informacji o Bibliotece jest Internet, a strona internetowa głównym miejscem, które buduje nasz wizerunek w Internecie. O nadchodzących wydarzeniach kulturalnych, aktualnościach, nowych usługach czy o zmianie godzin otwarcia filii informujemy za pośrednictwem naszej strony internetowej. Dostosowana jest ona do standardu WCAG 2.1 (np. kontrast, powiększone czcionki, tekst alternatywny do zdjęć) dzięki czemu dostęp do naszych informacji mają też osoby z niepełnosprawnościami.

W szybkim dotarciu z informacją wykorzystujemy newsletter. W każdym miesiącu, za jego pośrednictwem zapowiadamy najciekawsze wydarzenia i przekazujemy istotne informacje. Baza subskrybentów jest systematycznie powiększana. Korzystamy z platformy Elastic Email, która jest jedną z nowocześniejszych i pozwala na przekazywanie treści w sposób i bardzo przyjazny dla odbiorcy.

Funkcjonujemy też w mediach społecznościowych prowadząc systematycznie konto biblioteki na Facebooku i Instragramie, prowadzimy też własny kanał na You Toube. Planujemy uruchomienie nowego kanału komunikacji – Tik Toka.

Na kanale bibliotecznym na You Toube zamieszczamy nagrania ze spotkań. Część nagrań ma tłumaczenie na język migowy, dzięki temu docieramy również do odbiorców niesłyszących. Ponad 360 filmów uzupełniliśmy o napisy, które są ważnym ułatwieniem dla osób ze specjalnymi potrzebami.

Publikujemy również podcasty. Są to nagrania z festiwalu OKOlce Literatury, ze spotkań cyklicznych i projektowych. Podcasty są bardzo popularną formą odbioru kultury, dostępną w Internecie w dowolnym miejscu i czasie, dlatego liczymy, że tą drogą dotrzemy do wielu osób. Potencjał naszych filii wykorzystujemy również do ekspozycji plakatów promujących poszczególne spotkania oraz plakatów zbiorczych z miesięcznym harmonogramem wszystkich wydarzeń w filiach

Nie zapominamy też o innych środkach przekazu, tym razem już pozabibliotecznych. Tak jak do tej pory, będziemy raz w miesiącu wysyłać do mediów i portali internetowych informację zbiorczą o wydarzeniach w nadchodzącym miesiącu, a później informacje szczegółowe o poszczególnych spotkaniach i inicjatywach Miejskiej Biblioteki Publicznej. Swój przekaz kierujemy też do szczecińskich magazynów informacyjnych, takich jak Echo i Wiadomości o Kulturze.

Chcielibyśmy również zintensyfikować nasze działania promocyjne w przestrzeni miejskiej, by dotrzeć z ofertą do nowych odbiorców. Punktem wyjścia mogą być bilbordy zaprojektowane wspólnie ze szczecinianami – przedstawicielami różnych grup wiekowych, których wizerunki i

wypowiedzi o bibliotece wykorzystamy jako hasła reklamowe. Wyeksponujemy je np. w przestrzeni ekspozycyjnej wiat przystankowych.

Aby zapewnić naszym filiom wizerunkową spójność będziemy kontynuować wprowadzanie nowych elementów graficznych na szyldach i tablicach informacyjnych na elewacjach budynków bibliotecznych. Wszystko zgodnie z zasadami spójnej identyfikacji wizualnej zgodnej z Księgą znaku. Jesteśmy przekonani, że jednolite oznaczenie wpłynie na postrzeganie nas jako jednej instytucji, pomimo działania w kilkudziesięciu lokalizacjach. Jest to niewątpliwie działanie sprzyjające budowaniu marki naszej instytucji.

Technologie informatyczne

Biblioteki w coraz większym stopniu wykorzystują nowe technologie informatyczne. Pomagają one w pracy bibliotekarzom i są też bardzo pomocne czytelnikom. Ułatwiają im kontakt z Biblioteką, pomagają w wyszukiwaniu informacji i w docieraniu do wybranych pozycji. Niestety, tego typu rozwiązania zwykle są drogie a ich zakup nie zawsze opłacalny, chociaż korzyści z ich stosowania są wymierne. Nieopłacalne są wtedy, gdy mamy, tak jak w przypadku Miejskiej Biblioteki Publicznej, do czynienia z małymi filiami. Instalowanie drogich urządzeń ułatwiających obsługę i ograniczających liczbę personelu, nie znajduje w takich miejscach uzasadnienia. Na zakupienie i wdrożenie systemu identyfikacji i ochrony księgozbioru w technologii RFID zdecydowaliśmy się po raz pierwszy dopiero w roku 2021 przy wyposażaniu Filii bibliotecznej nr 7.

RFID może mieć zastosowanie zarówno przy zabezpieczaniu zbiorów przed kradzieżą, jak i przy ułatwieniu i przyspieszeniu obsługi czytelników czy inwentaryzacji zbiorów. Tego rodzaju system mamy zamiar zainstalować w najbliższym czasie w ProMediach i, jeśli finanse na to pozwolą, w Filii nr 6 przy ul. Dziennikarskiej. Oczywiście będziemy go wykorzystywali także w przyszłej Mediatece, budowanej w prawobrzeżnej części miasta.

Innym przykładem nowych technologii, które już wdrożyliśmy i które w znacznym stopniu ułatwią czytelnikom korzystanie nie tylko ze zbiorów MBP, jest wyszukiwarka INTEGRO. Spełnia ona rolę multiwyszukiwarki, czyli daje możliwości jednoczesnego przeszukiwania katalogu bibliotecznego oraz zdalny dostęp do zasobów cyfrowych (Ibuk Libra, Legimi, Wolne lektury).

Nowa wersja katalogu korzysta z doświadczeń popularnych wyszukiwarek (takich jak Google) oraz sklepów internetowych, co pozwala na sprawniejsze przeszukiwanie zbiorów. Podczas wyszukiwania można skorzystać z opcji podpowiedzi oraz ograniczenia listy wyników za pomocą wybranych filtrów np. typ dokumentu, rok wydania. Nowy e-katalog oferuje zalogowanym czytelnikom, obok standardowej obsługi konta, logowanie przy pomocy PESELu, adresu e-mail oraz aliasu zamiast numeru karty, a także, ocenianie publikacji, zdalne zamawianie, rezerwowanie, prolongowanie dokumentów, lepszą komunikację z biblioteką dzięki opcji powiadamiania push. Nowy katalog posiada też angielską i ukraińską wersję językową.

Na koniec 2023 roku zostało zaplanowane wdrożenie aplikacji mProlib. Aplikacja mProlib to biblioteczna aplikacja mobilna, którą każdy może bezpłatnie pobrać zarówno na telefon z systemem Android, jak i iOS (iPhone). Dzięki aplikacji czytelnicy będą mogli m.in.; skorzystać z cyfrowej wersji karty bibliotecznej, logować się na swoje e-konto biblioteczne, sprawdzać statusy materiałów będących na koncie, dokonywać zmiany hasła i adresu e-mail, zamawiać, rezerwować dokumenty, prolongować terminy wypożyczeń.

Aplikacja mProlib umożliwi dostęp do katalogu, w którym można wyszukać interesujące dokumenty w dwojaki sposób – tradycyjnie, przy pomocy klawiatury oraz poprzez skanowanie kodu kreskowego poszukiwanego dokumentu (aplikacja posiada wbudowany skaner kodów) Aplikacja to także źródło wiedzy o funkcjonowaniu biblioteki. Dzięki niej sprawdzimy adresy filii bibliotecznych i godziny otwarcia, uzyskamy informacje o organizowanych wydarzeniach bibliotecznych, zintegrujemy terminy biblioteczne z kalendarzem na urządzeniu mobilnym.

W ramach aplikacji mProlib wprowadziliśmy nową usługę umożliwiającą czytelnikom regulowanie opłat (np. za przetrzymane dokumenty) online z wykorzystaniem elektronicznego serwisu płatniczego poprzez szybki przelew bankowy, kartę płatniczą lub kod BLIK.

Nowe technologie informatyczne pojawiają się nie tylko w bezpośrednich relacjach z czytelnikami. W związku z obowiązkiem włączenia naszej instytucji do Krajowego Systemu Doręczeń Elektronicznych zostanie założony i zarejestrowany w bazie adresów elektronicznych (BAE) adres do doręczeń elektronicznych (ADE). Od 2024 r. korespondencja między zobowiązanymi podmiotami oraz obywatelami i innymi podmiotami odbywać się będzie za pośrednictwem systemu e-doręczeń.

E-doręczenia to elektroniczny odpowiednik listu poleconego za potwierdzeniem odbioru.

Kontynuacją wprowadzenia systemu e-Doręczeń będzie organizacja elektronicznego obiegu dokumentów. Dokumenty elektroniczne docelowo zastąpią tradycyjne, papierowe przesyłki rejestrowane nadawane przez podmioty publiczne, ale również między obywatelami i podmiotami niepublicznymi. W efekcie elektroniczny obieg dokumentów doprowadzi do prostszej obsługi kancelaryjnej i jednolitego nadzoru nad obiegiem dokumentów.

Modernizacje, remonty, odświeżenia

Tak duża sieć biblioteczna, jak ta, jaką posiada Miejska Biblioteka Publiczna w Szczecinie, wymaga stałych prac remontowych. Wiąże się to z koniecznością przeznaczania każdego roku znacznych środków inwestycyjnych, aby sprostać temu zadaniu. Niestety nakłady nie zawsze były adekwatne do potrzeb. Osobnym problemem pozostaje inwestowanie znacznych środków w budynki, które nie są nawet własnością GMS. Przed takim problemem stoimy w przypadku Filii nr 38 przy ul.26 Kwietnia 1.

Filia 38 to dobra, sprawdzona lokalizacja i całkiem spora powierzchnia do wykorzystania. Od czasu przejścia tego budynku, a więc niemalże od 30 lat, nie był on ani razu remontowany. Jego zły stan techniczny i skala zużycia budynku wskazują na kompleksową modernizację. Budynek należy do Spółdzielni Mieszkaniowej „Wspólny Dom”. Z prowadzonej wcześniej korespondencji z zarządcą wynika, że nie możemy liczyć na wsparcie finansowe spółdzielni. W rozwiązaniu tego problemu będziemy starali się włączyć GMS.

W równie złym stanie technicznym pozostaje Filia nr 6 przy ul. Dziennikarskiej. Tutaj jednak nie ma problemów natury prawnej. Budynek pozostaje w zarządzie Miejskiej Biblioteki Publicznej i dlatego będziemy usilnie zabiegali o pozyskanie środków na jego remont. Prace remontowe powinny objąć budynek wraz z przylegającym do niego terenem. Jest to obiekt zabytkowy o dużym potencjale. Do zaadaptowania na cele biblioteczne nadają się zarówno pomieszczenia w piwnicy jak i na strychu. Pozwoliłoby to wzbogacić naszą ofertę dla czytelników. Wysokość przyznanej w ostatnim czasie dotacji umożliwiła wymianę dachu, jest to jednak tylko początek koniecznych prac budowlanych. Obiekt wymaga kompleksowej modernizacji.

Z kolei w budynku przy ul. Łukasiewicza przeprowadziliśmy już we własnym zakresie adaptację pomieszczeń na potrzeby biurowe po likwidacji Filii nr 17. Wciąż jednak wymagane są tu poważne prace budowlane, głównie dotyczące wymiany dachu i stolarki okiennej.

Do listy tych najbardziej pilnych prac modernizacyjnych należy dołączyć prace remontowe w Filiach 4, 14, 19 i 54. Prace te planowane są do przeprowadzenia we własnym zakresie, bez angażowania firm zewnętrznych.

Plan organizacyjno – finansowy instytucji

Przed przystąpieniem do omówienia planu organizacyjno-finansowego wypada przeprowadzić ocenę realizacji programu działania z lat 2021 -2023. Nie jest to jednak ocena jednoznacznie pozytywna. Do sukcesów możemy zaliczyć znaczący postęp w zakresie selekcji księgozbioru. Pozyskanie odpowiednich pomieszczeń dla Magazynu Druków Zbędnych oraz utworzenie e-sklepu, w którym sprzedajemy niewykorzystywane egzemplarze książek spowodowało, że problem z „przeładowaniem” przestrzeni bibliotecznej w znacznej mierze został rozwiązany. Nie oznacza to, że dostęp do tych rzadko wykorzystywanych książek będzie niemożliwy. Usuwane tytuły zachowywane są w jednym egzemplarzu i dodatkowo digitalizowane. Udostępnianie książek w formie cyfrowej będzie możliwe po ostatecznym wyjaśnieniu wszelkich wątpliwości związanych z prawami autorskimi i po wprowadzeniu regulaminu udostępniania tych zbiorów.

Udało się też rozwiązać problem z brakiem pomieszczeń dla pracowników zatrudnionych w dyrekcji Miejskiej Biblioteki Publicznej. Dodatkowe pomieszczenia biurowe zostały przygotowane w dawnej Filii nr 17. Poprawiło to znacznie warunki pracy Działu Promocji, który został przeniesiony do tego budynku i przyczyniło się do likwidacji problemu nadmiernego zagęszczenia w budynku dyrekcji.

Niestety, znacznie ważniejsze problemy nie zostały rozwiązane na przestrzeni ostatnich lat. Na pierwszy plan wysuwa się brak poprawy finansów. Rozziew między potrzebami, które deklaruje Biblioteka a dotacją, jaką na swoją działalność otrzymuje, z każdym rokiem jest coraz większy. To w znacznym stopniu ogranicza, a niekiedy wręcz uniemożliwia realizację przyjętych zamierzeń. Projekt finansowy na najbliższy rok niestety także nie napawa optymizmem. To, że na działalność statutową możemy przeznaczyć zaledwie 3% z dotacji podmiotowej, stawia nas w bardzo trudnej sytuacji i realizacja wielu zamierzeń staje pod znakiem zapytania.

Nie został też rozwiązany problem niskich wynagrodzeń. Paradoksalnie, mimo nominalnie najwyższej podwyżki wynagrodzeń, jaka została przyznana w ostatnim roku pracownikom Biblioteki, sytuacja finansowa nie uległa zasadniczej poprawie. Nadal wynagrodzenie zdecydowanej większości pracowników oscyluje na poziomie najniższego, dopuszczalnego wynagrodzenia zasadniczego.

Taka sytuacja pociąga za sobą daleko idące konsekwencje. Nadmierna fluktuacja w zatrudnieniu, brak motywacji do podejmowania się realizacji kolejnych zadań. Niski poziom płac utrudnia też rekrutację pracowników, a to z kolei nie pozwala na utrzymanie pełnej obsady etatowej we wszystkich filiach przez cały rok.

Na koniec tego krótkiego podsumowania rzecz niezwykle ważna. Nie udało się zrealizować największego zadania inwestycyjnego, jakim jest budowa Mediateki na prawobrzeżu. W tej sytuacji przygotowanie do otwarcia i uruchomienie tej nowoczesnej filii staje się największym wyzwaniem organizacyjnym w przygotowywanym programie działania na lata 2024 -2026.

Mediateka, łączyć będzie funkcję nowej przestrzeni bibliotecznej z współczesnymi technologiami. Ma stwarzać nowe możliwości współpracy z czytelnikami i przyciągać swoją

ofertą pozostałych mieszkańców, którzy nie korzystali do tej pory z usług Biblioteki. Tak więc największym wyzwaniem związanym z otwarciem Mediateki jest przygotowanie interesującej oferty dla odbiorców. Konieczne jest też zapewnienie środków finansowych, zarówno na doposażenie sal zajęciowych w sprzęt wykorzystujący technologie multimedialne, planowane i wybierane pod kątem atrakcyjności dla przyszłych użytkowników Biblioteki, jak i zapewnienie finansowania wydatków bieżących na utrzymanie obiektu wraz z otoczeniem.

Funkcje poszczególnych pomieszczeń w Mediatece zostały dookreślone w roku 2022, w opracowaniu przygotowanym wspólnie przez pracowników działów technicznych i merytorycznych MBP w Szczecinie oraz p. Radosława Nagaya z Akademii Sztuki w Szczecinie. Nowa przestrzeń Mediateki wymagać będzie zatrudnienia nowych pracowników lub współpracowników niezbędnych do obsługi sprzętu multimedialnego oraz prowadzenia zajęć VR, sensorycznych, edukacyjnych itp.

W Mediatece oprócz księgozbioru liczącego ok. 30 000 woluminów znajdą się też zbiory specjalne: audiobooki, filmy, płyty. Będą też pomieszczenia wyposażone w nowoczesne technologie – sala warsztatowa, sala z ofertą gier i zabaw multimedialnych, strefa wirtualnej rzeczywistości, sala prób i nagrań oraz sala dla działań edukacyjnych i sensorycznych.

Osobną przestrzeń stworzy duża sala spotkań na ok. 180 osób, która daje możliwość zarówno organizacji spotkań autorskich, jak i wydarzeń o charakterze festiwalowym promujących czytelnictwo oraz samą instytucję. Nie bez znaczenia pozostaje także możliwość wynajmu tej przestrzeni na potrzeby wydarzeń kulturalnych niekoniecznie związanych z bezpośrednią działalnością Biblioteki.

Prowadzenie działań wizerunkowych i komunikacyjnych związanych z nową Filią nr 48 jest i będzie prowadzone na bieżąco we współpracy Działu Promocji MBP z lokalnymi mediami oraz prasą branżową i partnerami z obszaru kultury.

Dużym wyzwaniem organizacyjnym będzie ustalenie harmonogramu działań zmierzających do połączenia Filii 3 dz, 53 i 48 w jedną dużą Filię nr 48. Działania te obejmują zarówno kwestie prawne jak i logistyczne. Prawne, gdyż muszą je poprzedzić odpowiednie uchwały Rady Miasta, a logistyczne dlatego, że przeniesienie i połączenie w nowy zbiór ma się odbyć na bazie księgozbiorów z trzech filii bibliotecznych, rzecz nigdy wcześniej w naszej Bibliotece niepraktykowana.

W planie organizacyjno-finansowym nie można pominąć kwestii trudnych, które jednak powinny być podjęte ze względu na konieczność poprawy efektywności funkcjonowania Miejskiej Biblioteki Publicznej. W naszej sieci bibliotecznej funkcjonuje grupa filii, których udział w obsłudze czytelników stanowi ułamek procenta. Utrzymywanie tego stanu rzeczy działa na niekorzyść pozostałych bibliotek, bo choć udział w obsłudze czytelników jest ułamkowy, to udział w kosztach takim już nie jest.

Kwestie te wymagają zgodnego stanowiska zarówno organizatora jak i radnych. Nie można zatem w żaden sposób przesądzić, jakie stanowisko w tej sprawie uzyska akceptację.

Podsumowanie

Wśród licznych czynników, które będą decydowały o tym, czy zadania wymienione w przygotowanym planie działania Miejskiej Biblioteki Publicznej na lata 2024 – 2026 będą mogły być zrealizowane na plan pierwszy wysuwa się kwestia urealnienia budżetu MBP. Nie można bowiem osiągnąć wyznaczonych celów jeśli wynagrodzenie większości pracowników oscyluje na poziomie najniższego wynagrodzenia zasadniczego w kraju, a kwota jaką można przeznaczyć na działalność merytoryczną nie przekracza 3% dotacji podstawowej.

Sieć biblioteczna, żeby działać jak najbardziej efektywnie, powinna pokrywać się z obszarami najliczniej zamieszkałymi, w przeciwnym wypadku, nasze działania nie przyniosą spodziewanych efektów.

Poprawę efektywności działania będziemy starali się osiągnąć poprzez unowocześnienie bazy technicznej, automatyzację i lepszą organizację pracy, ale żeby to w pełni realizować, poprawie musi ulec baza lokalowa. Można mieć nadzieję, że słuszność tych założeń uda się udowodnić z chwilą włączenia do naszej sieci Mediateki - pierwszej w powojennej historii miasta zaprojektowanej i wybudowanej od podstaw biblioteki.